„ЗАСТАВА“ излази редовно: четвртком, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Бирлија у лебарској улици.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

лист целокупне српске народне слободоумне странке.

БРОЈ 101. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 9. ЈУЛА 1891. ГОДИНА XXVI.

ГЛАВНИ УРЕДНИК: СТЕВАН ЈОВИЋ. | ВЛАСНИК: СЛАВКО СВЕТ. МИЛЕТИЋ. | ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: МИТА ТЕОДОРОВИЋ.

ВЕДРИ СЕ . . .

О нашем положају народносном, довољно је било већ говора, јер сви знамо шта нам је у почетку шесдесетих година обећано, а знамо и то шта нам је после тога дато; знамо врло добро како се донешени закон о равноправности народности извршује, познат нам је начин, који се употребљава код управни власти, кад се тиче каквог Немађара — трпи се док им треба; а знамо напоследку и то, да смо са свију политичких позиција стерани у буџак, те изгледа да смо ту још само за то, што смо потребни, да плаћамо порезу и да дајемо војнике. Кажу, да за то Словацима и не допуштају да се селе, јер они и онако баш и не траже велике јамчевине за одржање своје народности; а, на против нас Србе би радо и весело гледали, кад би се селили, а то отуд знамо, што је још пре неколико година довикнуто нами Србима, да: коме није право, нек се сели!

Међу тим се оснивају на све стране разна приватна просветна удружења, којима је опет једина циљ само помађаривање. А сабор у томе правцу већ своје ради. Та и овај законски предлог о реформи, има такође за циљ помађаривање и спречавање слободоумних синова немађарских народности у томе, да дођу до положаја који им припада и према броју и према ујамченом праву народном и интелигентној способности њиховој. Јер то нам је познато, да су досад много пута и влада и жупани морали да пактирају при изборима жупанијским и при решавању осталих предмета, ако су хтели себе на својим позицијама да одрже и да себи створе већину. А сада са наименовањем имаће већ створену и готову кортешку гарду, те неће бити упућени на народности.

Чим су Мађари окренули леђа народностима, одма су од ових бивали најозбиљније опомињани, а и данас се још опомињу на посљедице, које отуд могу наступити, јер игноровати све народности, то тек не може водити спасу заједничком.

Ми знамо, да се збива у животу народном, да често избију на површину такве околности, да, ма да им се како противимо, оне ипак наступе и то са таком неодољивом снагом, да се чисто човек од њих запрепасти. Оваку снагу приписујемо ми питању народносном, које ипак мора кад тад у подпун споразум све народности са Мађарима довести; јер ма да се оно ушушкава, опет исто избија на површину, јер се затајати неда. Само што су данас сувремене околности такве, да су Немци најсрећнији у овој држави, те се њима повлађује. Ми знамо врло добро да Мађарима тешко пада то, да признају да постоје народности, али шта ћемо кад природан закон не разбира много за разне укусе. Овде не може човек а да не буде сатиричан.

Представите си само то, да је Макс Фалк и његов „Пестер Лојд“ допао сумње, да није довољно Мађар, и да народномађарске интересе лабаво заступа. А ево зашто. Ми смо већ у нашем листу јавили, да је будимпештанско варошко представништво издало дозволу, да се опет може подићи немачко позориште, на место изгорелог. Уз овај предлог гласао је и сам други градоначелник Герлоци, ма да је председник „мађарске школске задруге“ (Schulverein-a) којој је наравно циљ помађаривање. „Пестер Лојд“ је том приликом узео градоначелника Герлоцију у обрану, те сасвим лепо доказује: да се ништа не треба бојати немачког позоришта, да оно неће ништа шкодити народној свести Мађара, шта више да ће још оно упливисати да се што већма развије осећај за уметношћу, те пита: зар Мађари немају још толико самопоуздања у себе већ, да се боје тога да би им стран језик нашкодио? У том смислу он и даље брани градоначелника, а ми се у томе с њиме слажемо; само би то желили, да се тако и за српски а и за језике остали народности постара, и да горе код владе разјасни да оснивање народносних позоришта и сличних завода неће Мађарима нашкодити. Али тога ћемо ми канда тешко дочекати од „П. Лојда“, јер овде се тицало пештанских Чивута, а ти немачки говоре, па како би он смео да се за њих не заузме, кад су му они акционари, а после, молим вас, и то, ми живимо у пријатељству с Немачком у тројном савезу, пак он да се за Немце не бори!

Друга појава у том смислу наиме, где су околности натерале владу, да се мора са народностима да мири, догодила се са Сасима у Ердељу. Саси су народ немачког порекла, те досељени у Ердељ још у 12. веку, добили су привилегисан положај, да могу своје народне и верске одношаје по својој вољи вршити. Међутим под владавином Тисином хтедоше их да притисну уз зид. Но они даваше томе јак отпор, те тако запето стање трајаше доста година. Али као што нам је познато, да Румуни велик отпор дају садањој влади, а како Румуни у великој већини у Ердељу живе, то Сапаријева влада није смела, да и дуже остане не измирена бар са једном народношћу, покуша дакле измирење са Сасима, које јој и испадне за руком, те у знак измирења, одма буду три вел. жупана из саске народности наименована, а њима неповољне личности уклоњене. Шта више, у овоме уклањању тако се далеко ишло, да је и самога чувеногa грофа Бетлена, председника њиховог највећег културног друштва (за помађаривање) у Ердељу, са жупанске столице уклонила, те га са Сасом заменила.

Сав овај поступак владин врло је озлоједио шовинистичке мађарске кругове, те кад још и „Минхенске Алг. Цтнг.“ ово измирење као свршен и на уговору основан чин потврдише, онда не беше краја узрујаности. Интерпелације су летиле у сабору влади; али тако нам изгледа да су и сами Мађари под притиском ситуације, гледајући на не измирене народности, и сами су се врло лако задовољавали, са одговорима министарским, који их уверавaше: да никаква уговора са Сасима као са народношћу нема, него донде док и државно правни одношај и законе узпоштују, донде ће се и с њима по правди поступати.

Казалисмо већ напред, да има питања, која се претајати не дају, а дођу на решавање кад им се и не надамо, јер ко би мислио, пре кратког времена, да ће „Пестер Лојд“ доћи у сумњу да не заступа довољно мађарска народна начела, већ да брани народносну установу а и да ће се са Сасима, по такову цену мирити министри, по којој се и сам један председник њиховог највећег културног друштва са жупанства одпушта, да се задовољи једна народност. Дакле нада за измирење постоји. Та пре неколико дана сам је Карло Етвеш, један од вођа крајње левице у сабору окривљавао владу, за то; што при изборима посланика свакојаким мајсторијама истискује посланике народносне из сабора: јер шта би шкодило, вели он, да на сабору угарском буде 18—20—25 посланика народносни у оним срезовима у којима су у већини? Он то само примењује на Румуне, ал уједно и додаје: да не постоји ни у Балажфалви, ни у Загребу, па ни у Сентомашу народносно питање, већ да се то налази у Бечу, (које поричемо) јер мисли да одонуд то питање покрећу, како им је кад воља.

Ми пак при крају велимо, измирите народности, пак онда га не само да неће бити у Бечу, него неће га бити ни у свој Угарској па ни у Будимпешти.

*

Поглед по свету.

— На угарском сабору продужена је у петак 5. јула, специјална дебата „о наслову“ реформе државне управе Том су приликом опет четворица са крајње левице говорили, наиме: Нандор Седеркењи, Павле Хојчи, Карло Салаји, Фрања Петрић и Имра Фаркаш. Први је још предао и предлог за одлуку, те је себи с тим задржао и завршну реч при овој тачци специјалне дебате. Као што се наши читаоци уверити могли, владина странка од неколико дана ћути и не учествује у дебати. Но у овој истој седници прохте се посланику Алгернону Бетији, да мало збија шале, те после Салаја изговори од речи до речи сљедећу беседу: Поштовани доме! (Чујмо, чујмо!) Како са поштоване оне стране (крајње левице) против зак. наслова изговорени докази никако нису убедити ме могли, о неумесности наслова, то налазим за своју дужност изјавити, да се са насловом слажем, који влада предлаже. (Дуготрајно живо смејање и допадање на десници. Кретање на крајњој левици.) Са овог титрања његовог са парламентарним обичајима добио је од посланика Петрића и Фаркаша, — који за њим говорише — достојне одговоре —

Сутра дан у суботу, 6. јула у продуженој дебати о истом предмету (наслову) узео је први реч: Јован Шимонфаји, а при крају беседе предао је и предлог за одлуку, да наравно може при крају дебате о наслову још једном говорити, за њим говорио је Арпад Ваљија обојица против предложеног наслова. Овде беше дебата о реформи управе прекинута, и одређено је продужење исте за идући понедељак, 8 јулија.

У овој седници је, Деже Силађи, министар правде, поднео нов законски предлог о судству курије при оспореним изборима посланика земаљских. Ми ћемо овај законски предлог опширно донети. Ово је један од оних законских предлога, који би требали да гарантују слободу грађана, на прама централизацијоној намери владиној, којих поднашање, како умерена опозиција, а тако исто и крајња левица захтеваше Да ли ће се задовољити крајња левица, без осталих поднесака законских о гаранцијама са овим једним поднеском, те ће мо скоро видети, јер од тога ће зависити и њено даље држање при претресу закона о реформи управе.

— Француска ескадра примљена је у Штокхолму најсрдачније. У граду Дротнигхолму угостио је краљ Оскар 30. јуна чесништво француске ескадре, па је том приликом одушевљено спомињао, како у његовим жилама тече француска крв и нагласио је своје пријатељство са француским адмиралима и своју велику наклоност према француској флоти. У понедељак 1. јула приредише француским гостима сјајан банкет шведске војене и грађанске власти, којом приликом изречене су одушевљене здравице Тако рече врховни председник Штокхолма бивши министар барон Там, како је већ сама вест, да ће Французи доћи произвела у шведском народу радосне осећаје, који из дана у дан биваху све радоснији, што се више приближавао час њихова доласка „Сад кад су толи жељно очекивани гости овде“ — рече — „поздрављам их срдачном добродошлицом у име свих оних, којих срца радосно закуцају кад се спомене реч „La France.“ Ово мало друкчије гласи, него ли прорицање гласила тројнога савеза, која су гласила тврдила, да је дочек француске флоте у Шведској удешен према конвенционалној учтивости. — Сутра ће француска флота приспети у Кронштат, па тим поводом доноси кронштатски весник заповед врховног адмирала великог кнеза Алексија, да се већ као јуче у луци кронштатској имаде искупити сва руска ескадра источнога мора

ДОПИСИ.

Панчево, 2. јула 1891. († Прота Василије Живковић. Разно.) Чули сте да је преминуо наш прота Василије Живковић. Погреб му је био величанствен, јер је на њему учествовало цело српство не само Панчевачко, него и из целе околине; поред тога било је и страних народности у лепом броју. На погребу је било до 30 свештеника, а толико готово и учитеља. Видили смо и нашег чувеног историчара архимандрута Илариона Руварца, са протопрезвитерима: Земунским, Београдским и Бело-цркванским. Из места су биле ове корпорације: Српска црквена општина, варошко претставништво, и задруга трговачке омладине; ван тога биле су депутације из целог протопрезвитерата.

Покојни прота био је човек врло образован, шта више, за њега се може рећи да је био један од наших најлибералнијих свештеника. То се најбоље огледало у његовим доиста дивним и лепим песмама које је покојник у својим млађим годинама певао. Његове песме: „Радо иде Србин у војнике“, „Одби се бисер грана,“ „Ја сам прошо пола света,“ „Ајдуци,“ и т. д. певаће се дуго и дуго у народу нашем. Рад његов на књижевном пољу нашем није бог зна како велики, ал ипак ће заузимати лепо и достојно место. Наша „нотабилитетска“ клика пошто од толико „узоритих“ и „жениалних“ људи, није имала никог, изабрала је покојника пре неку годину за председника овдашње српске црквене општине. Уверен сам из дубине душе, да би за покојног проту млого боље било, да се није никад ни примио тог почастног звања.

Није сирома слутио куд то иде. Каменко је хтео апсолутно да газдује по црквеној општини, те је сасвим добро и системацки израчунато било, да ће то све лепо моћи ићи поред телесно изнемоглог проте, који ће иначе бити бусија иза које ће се прљавштина познате клике лепо моћи заклопити. И доиста је тако било. Покојник је упо сасвим, и подлегао упливу тих људи, а наши „велеумчићи“ почеше радити, не како је то интерес ове црквене овштине изискивао, него онако, како је то по њихов лични интерес боље било. Бадава се то писало и говорило против пашовања тих људи, јер нико није имао нит је хтео да чује праведне тужбе народне. Председник је први као поглавица општине позван био да води рачуна о тим тужбама, но он, као што рекох, није имао куд, јер је према њима био сасвим немоћан и слаб. И опет велим, највећа је погрешка била покојникова, што је дао своје лепо име да служи за цимер себичним нотабилитетским“ интересима. Није ми намера овом приликом да говорим дуже о тим стварима, јер су ми врло не миле; неби хтео да повлачим мртве људе у ову ствар. Истини у хатар морам рећи, да је покојни прота по срцу био врло ваљан и добар човек. У млађим годинама учинио је доста за нашу народну ствар. Иначе је био и врло добар говорник нарочито је знао лепим и слатким речима да одушеви своје „стадо“ за лепу веру православну, а цркви нашој служио је на дику и понос. јер беше на гласу као човек врло образован, и зато је био свуда поштован. Његове придике које је у млађим годинама држао (ал не крадене, као што то данас по христу његова млађа браћа чине) спомиње и данданас свет и веле, да је то била права наслада слушати Такав човек ако је у животу и у опреци начелној стајао према нами, заслужује да му од свег срца пожелимо да мирно борави вечни санак. Слава му, и мир пепелу његову!

„Ново Време“, као што из „Заставе“ видим, окомило се мало на нашег поштованог народног борца г. Стевана Јовића. Ваши овдашњи начелни пријатељи потпуно се слажу са оном браћом Новосађанима који су били зато, да се таком листу неодговара. Зар таком листу није велика част указана, кад на његово пискарање из „Браникове“ кујне одговара један Стеван Јовић? Зар је и требало осврта ти се на такав лист, који слепо стоји у служби Бана Хедервари ја? Знамо ми сви, да „Ново Време“ пада и пузи пред Баном и пред Хрватском владом и пред такозваним „Српским клубом“. А какав нам је пријатељ Бан Хедервари, хрватска влада заједно са тим дерним „српским клубом“ то је на жалост српски народ у тројединци и сувише добро искусио. Зар може један интелигентан и независан Србин данас какву важност таким листовима приписивати, који очигледно стоје у служби противника целог народа српског и његове мисли? Ја држим да неможе, јер сваки Србин треба то да зна,

ћа ће онда лако моћи така писанија да сведе на оно велико ништа од куд је и поникло. Тако мислимо ми.*)

Миљко Мркоњић.

*) Знајући да вам је ове речи диктовао ваш узвишени српски патриотизам, ми их примамо с поштовањем; али неможе никако бити практично: заклопити очи и дозволити непријатељу да се мирно размеће у нашој кући; сад био тај непријатељ „Ново Време“ или који други. Мн, као стари војници, држимо се правила, да оштро пазимо на свако кретање противника, па чим се то кретање изврне у навалу, да ту навалу енергично одбијемо и да недозволимо, да нам се противник дочепа ма и најнезнатније наше позиције.
Уредн.

Народна просвета.

Матица Српска.

Састанак одбора за издавање „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића 4. (16.) јула 1891.

Др. Ђорђе Дера подноси оцену на дело: „Кроз српска брда,“ путописне црте из Славоније, од непознатог писца. По тој оцени писац је изабрао згодну тему за народну библиотеку, али је није како ваља извео и обрадио. Поједине црте, на које је подељено дело, или се тичу одвећ споредних ствари, те не могу опште заинтересовати, или су се изгубиле у опширним описима и историјским и политичким разглабањима, која често са самом ствари не стоје у органичкој свези. Слог је иначе доста лак и језик већином чист и правилан. Дело то може поднети за какав часопис, ал' никако за народну библиотеку.

Према тој оцени не прима се споменуто дело за „Књиге за народ“.

Стеван Милован јавља, да је прочитао дело: „Љубите природу“, које је по К. Вођицком и Ј. Етингеру израдио Рајко, и наводи, да нас писац у том делу свом упознаје са птицама шкодљивим и са онима, које су од користи, а нешто има и о змијама и жабама. У том делу износи се лепа поука за народ како ваља да чува и да пази на птице, које су му од користи. На основу тога оцењивач предлаже, да се то дело прими и награди, али под условом, да се изостави увод, који је сувише велик и није ни од какве користи.

Према тој оцени прима се споменуто дело за „Књиге за народ“ ако писац пристане на то, да увод изостане. У име награде одређује се писцу 12 фор. по штампаном табаку, која ће му се издати кад дело у штампу уђе.

А. Сандић износи своје мисли о рукопису Игњата И. Димића с натписом: „Лијепо и стално бојење и српско народно бојење у Босни, Херцеговини, Санџаку, Славонији и Горњој Крајини“. Оцењивач је с радошћу прочитао то, право рећи, прво дело књижевно те врсте у књижевности српској. У том делу с књижевничким разбирањем изнета је и по науци приказана уметност једна народа нашег, и по именце женске стране српске — која се све већма губи, што рад по науци хемичној шире и шире мах отима и по нашем народу. То је књижевна работа, прибрана дугим и дугим истраживањем и по струци испитивањем. Које имао прилике, нарочито за пређашњих времена, гледати, како наше старије Српкиње иду „у траве и биље“ између Госпођа, па како онда на дому луче траве и корење за мелем и за лекове и за боје разнолике да после од ових задњих праве самоучки дивне и дуговечне боје: тај ће у делу овом наћи мал' те не све то прибрано и побележено. Писац к томе додаје и састављање боја и бојадисање по науци, те тим и боље тумачи оно народно; казује како се бојадише, кад су боје сталне, набраја врсте и имена боја и састављање, па нарочито отворене и угасите боје, и по том шта се све боји у народу. Писац влада језиком српским народним као мало који књижевник у нас, а где новом речи што наведе, додаје то и на немачки и француски, упућујући, где се о чем може шта и потпуније наћи и прочитати. Кад би могло бити оцењивач би предложио, да се споменуто дело целокупно прими и наштампа трошком из задужбине Петра Коњевића, а овако нека се одаберу најглавнији одсеци и нека се издаду на свет у „Књигама за народ“.

Према тој оцени прима се споменуто дело ако га писац прекроји и удеси за „Књиге за народ,“ у више свезака, али у те свеске свакако да уђе особито оно, што је написано о чисто народним бојама.

Јован Добријевић подноси за „Књиге за народ“ дело с натписом: „Жена“ што га је израдио по енглеском писцу Смајлсу.

Издаје се на оцену дру Ђ. Дери.

Тих. Остојић подноси за „Књиге за народ“ „Доситијеве басне“ и наводи, да је од 160 басана одабрао 72, и то оне, које су му се чиниле да су подесне и разумљиве и за данашње доба. У те 72 басне језик је са свим заново, трудећи се, да буде што чистији и правилнији, али је ипак гледао да одржи особине доситејеве, колико се само могло.

Издаје се па оцену члану А. Сандићу.

Секретар јавља, да је за „Књиге за народ“ стигло дело с натписом: „Пчеларство“. На делу и на запечаћеном писму налази се мото: „Чела је стадо сиротиње.“

За оцену тога дела умољава се Стеван Коњевић.

Вести из места и са стране.

Отпутовао. Наш главни уредник отпутовао је данас у Крижевце да тамо уреди своје послове. Вратиће се с породицом од прилике за месец дана.

Избор лечника. Наш омиљени песник др. Змај Јован Јовановић, изабран је у Београду за градског лекара.

„Obzor“ у свом бр. 161. враћа нам „с презиром натраг као рођену нашу својину“ реч „нитковлук“, коју смо реч ми против њега употребили у нашем бр. 97. Лепо од „Obzora“, А питамо ми њега, како би он назвао чин, кад се неко некоме гради пријатељем — а онамо га иза леђа денунцира? Да шта је то пан нитковлук? Ми бар незнамо други израз за такав чин.

Он вели: да не може на Србе мрзити, јер су они у праву и дужности равноправни грађани краљевине Хрватске, те се једино и одлучно окреће против Срба присташа ере грофа Куен-Хедервара „Србобран“ је гласило српске радикалне странке (исто као и „Застава“) и једино српско гласило у Хрватској и Славонији — а срп. радикал. странка баш ничим није показала да потпомаже хрватску владу и да узимље у заштиту оне вајне Србе, који седе у хрватском сабору. На против српска радикална странка свом снагом свога уверења иде за тим, да истисне из сабора те вајне Србе, па да у тај сабор пошаље своје независне људе, који ће радо у заједници да раде с поштеним и независним елементима хрватским — ако то буду Хрвати хтели. Али у том случају и „Obzor“ и „Hrvatska“ треба да се за увек у погледу Срба и Српства окане пута којим су пошли — јер тај пут **никада** их неће довести до цели.

Зашто дакле „Obzor“ мрзи „Србобран“ — зашто никако неће сњим да се споразуме — — па да на основу истините љубави и слоге пораде заједно на бољитку рођене им отаџбине? Зашто „Obzor“ денунцира, гадно денунцира и без сваког разлога денунцира где би требало да се споразуме? — — Нека нам „Obzor“ изволи на ово одговорити.

† **Ђорђе Кондороши.** Данас у 4. сата из јутра преминуо је у 71. години живота свог адвокат новосадски, бивши земаљски заступник сл. кр. вароши Новога Сада и претставник политичке општине. Покојник се млађег доба свог истицао и у јавности и свагда је припадао било клерикалној или владиној странци. Касније се повукао са јавности у приватан живот. Оставио је за собом велико имање, но није нам познато, да ли је што завештао и на добротворне цели.

Меморандум мађарске омладине. Мађарска универзитетска омладина издала је ових дана одговор на познати меморандум румунске универзитетске омладине у Букурешту. Ми ћемо се згодном приликом осврнути на овај одговор.

Мертл и туђа свирка. Један шабачки српски лист пише: „Како дознајемо г. Мертл спремио се са својим оркестром да походи прашку изложбу, па том приликом је походио и нашу варош да приреди неколико концерата. Капелу је своју одео у српско-историско одело. Ми се слажемо с тим, идеја је лепа, али кад смо програм прочитали зачудили смо се: између дванаест пијеса само су три српске. За то нам мало чудновато изгледа: српско одело а страна музика то се никако не слаже, јер кад браћа Чеси виде српско одело а чују страну музику имаће врло рђав појам о нама. Ми би саветовали г. Мертлу да ако није спремио чисто српску музику нека благовремено спреми, да нас не срамоти, јер треба браћа Чеси српску музику да чују, а не само српско одело да виде.

Кратке вести. Професор техничке војне академије бечке Валтер пронашао је неку смесу од растопљеног стакла и разних метала, која ће у електричном осветлењу моћи заменити платину. — У Њујорку су два осуђеника погубили електрицитетом. — Средиземно море најдубље је између Крита и Сицилије. Ту је дубљина 4000 метара. — Јуче у недељу је у целој нашој домовини отпочео недељни одмор. — Осечки котарски претстојник А. Блашковић скинут је са свог звања. — Ове јесени састаће се у Хагу у Холандској велики ратарски конгрес, који ће већати о ратарском образовању, кредиту, индустрији и т. д. — Овог месеца ће се свакако намирити милијон посетилаца прашке изложбе. — У Парагама у Бачкој су непознати зликовци похарали цркву и однели из благајне црквене 300 ф. А где је полиција? — Почетком идуће школске године отвориће се у Новом Саду трговачки курс за девојчице, које су свршиле вишу девојачку школу. — У Меленцима хоће да подижу дечије забавиште. — Низоземска влада хоће да постави у Београду свој генерални конзулат. — Турска влада хоће да доведе државне дугове у ред било унифицирањем или конверзијом. — У виноградима код Пожуна појавила перноспора, још грознији непријатељ виновој лози од филоксере. — У Сомбору се удавило у бунару дете тамошњег грађанина Ђуре Мане. Нису били заградили бунар те је дете у њ' упало и удавило се. И опет велимо пазите на децу. — У В. Бечкереку убио се један шегрт због тога, што га мати није пустила на купање.

Најновије вести.

— С отока Виса јављају, да је тамо 25-годишњица битке код Виса, где је Тегетхоф тако славно победио талијанску флоту, свечано прослављена. Надбискуп Царев обавио је парастос за у тој битци погинуле мрнаре а присутне беху све јавне власти и искупило се мноштво света. Општина поздравила је брзојавно цара, надвојводу Албрехта и адмирала Штернека.

— Из Београда јављају по вестима из Пећи, да је у Старој Србији тако јако запето и несигурно стање, да се може сваког часа одапети „невесињска пушка“.

— Из Лондона јављају, да се Италија са осталим велесилама није још сложила у томе питању, шта да се ради тада, ако колегија кардинала не усхте бирати Папу у Риму.

— Из Лисабона јављају, да су у Опорту биле велике демонстрације у корист републике.

— Из Петрограда јављају, да је градско поглаварство одредило 10.000 рубаља за дочек француских поморских часника.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 8. јула у вече).

Темишвар. Јуче је отворио изложбу свечаним начином протектор јој министар Барош. На поздрав председника изложбеног изјавио је министар, да ће овом изложбом бити за сад завршене изложбе у провинцији, да би се могле све снаге прикупити за изложбу у Будимпешти, која ће бити приређена у славу хиљадугодишњице. Констатује напредак у свима правцима. Додирујући и законски предлог, који се сад расправља у сабору држи он, да ће свако с њиме делити то мишљење, да ће министар председник уз припомоћ својих другова и уз лојалну припомоћ већине довршити тај мучни посао и савладати све тешкоће, које му стоје на супрот, да земља може добити добар закон, који ће јој осигурати добру управу, а биће и законодавних мера, које су потребне за заштиту грађанству. Министар је за тим нагласио, да је влада делала, а њено делање крунисано је тим успехом, што су одношаји трговачки са Немачком доведени у ред. Указује даље на укидање реторзијоне царине према Румунији, чим се веома поправили међусобни одношаји. Влада ће учинити све могуће за напредак унутарње трговине. Позива сваког, да вредно ради, јер од тог зависи благостање државно. Ове речи министрове беху одушевљено примљене. Министар је у вече отпутовао у Оршаву, да развиди радњу на гвозденој капији.

Будимпешта. „Будимпештански Хирлап“ јавља: Капетан Узелац и још један официр 79. пешачке пуковније стигошо у престоницу, да потраже у име целог часничког кора задовољштине од Гаврила Угрона због његове интерпелације у погледу демонстрација у Фиуми. Како се Угрон за сад не налази у престоници, то ће оба официра сачекати његов повратак.

Лондон. „Дели Кроник“ јавља, да су руски поморски официри добили заповест, да се приликом бавлења француске флоте уздрже од сваке политичке беседе. Цар неће присусвовати при банкету приређеном у почаст Французима.

РАЧУНСКИ ИЗВЕШТАЈ

СРЕМСКО-КАРЛОВАЧКЕ ЗАДРУГЕ ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ ЗА ПРВУ ПОЛОВИЦУ 1891.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА.

ИМОВИНА.	фор.	нов.	ДУГ.	фор.	нов.
Рачуну благајне 30. јуна 1891. . . .	5858	26	Од рачуна уплаћ. деон. главн. I. кола	76141	—
„ менице	213274	--	„ „ „ „ „ II. кола	4107	—
„ предујма на вино и на залоге	6552	—	„ „ 6% кам. на деон. главн. .	11667	04
„ предујма на удеон. књижице	442	—	„ „ делимка	4352	—
„ камата пред. на удео. књиж.	42	11	„ „ резервног фонда	2872	—
„ зајма на непокретности . . .	24700	—	„ „ фонда доброт. цели . . .	722	12
„ текућем	980	04	„ „ улога са углав. кам. . . .	157628	08
„ чекова код. угар. цент. штедионице у Б.-Пешти	10175	50	„ „ 10% пор. кам. на улоге .	341	29
„ намештаја	860	—	„ „ биљега	7	75
„ правоваступника	2247	86	„ „ преносни камата	2108	44
„ привременом	433	61	За добитак у првој половици 1891. .	5623	66
	265565	38		265565	38

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА.

ГУБИТАК.	фор.	нов.	ДОБИТАК.	фор.	нов.
Рачуну камата на улоге	3917	79	Од рачуна есконта менице	8231	60
„ станарине	100	—	„ „ камата зајма на непокр. .	980	98
„ пореза	340	—	„ „ камата предујмова	370	70
„ награда	225	—	„ „ закаснина	72	50
„ плата	1004	98	„ „ камата одоцњења	1534	85
„ трошкова	456	54	„ „ уписнина	1	—
За добит у првој половици 1891. . .	5623	66	„ „ преписнина	2	50
			„ „ тискарије	160	73
			„ „ пристојба	93	90
			„ „ разних камата	219	20
	11667	96		11667	96

За сремско-карловачку задругу за међусобно помагање и штедњу:

У Ср. Карловци 16. јула 1891.

Шандор Димитријевић Чакић с. р.
управитељ

П. З. Јовановић с. р.
књиговођа.

ОГЛАСИ

ПАМУЧАРСКА И СРПСКО-ПЛАТНАРСКА ТРГОВИНА

ЈОВАНА Т. ЧАВИЋА

У НОВОМ САДУ

2—2

потребује спомоћника. Вичан том послу и вичан продаји и манипулацији српског платна, има првенство. Ступити може одма.

ШПЕЦЕРАЈСКА И МЕШОВИТА РАДЊА

ВЕЛИМИРА РАДАКА

У МИТРОВИЦИ

потребује једног шегрта који може одма у радњу ступити. 1—3

ПРОДАЈА ЗЕМЉЕ.

52 ХЕКТАРА добре ораће земље у једном комаду продаје се са врло повољним условима Земља ова лежи у атару М. Крене, срез смедеревски, округ подрински, један и по сахат далеко од Смедерева у близини железничке пруге и главнога друма. Она је сва опшанчена и у неколико живом оградом — багреном — ограђена. На њој има: кућа са 4 собе за раднике, две штале, два коша с амбарима и бунар са довољно добре пијаће воде. На добру овоме има и виноград од пет мотика, до сада потпуно здрав. Терета на овој земљи нема. Купац нека се погодбе ради јави мени у Пожаревац.

Пера Селић,
члан касације у пензији.

6—6

КОД ПРИВИЛЕГОВАНЕ НАРОДНЕ БАНКЕ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

упражњено је место једног вишег чиновника за српску и немачку кореспонденцију.

Плата је од 2500 до 3500 динара годишње.

Они, који би ово место желели заузети, ваља поред савршеног знања српског и немачког језика, да су вични и трговачкој кореспонденцији.

По уредби о чиновницима Народне Банке дужан је сваки, који за чиновника буде изабран, да положи испит из ових предмета: двојног књиговодства, текућих рачуна (по прогресивној, ретроградној и степенитој системи), трговачког рачунања (интересних рачуна у опште, есконтних рачуна, срачунавање ефеката, девиза и арбитраже), трговачког и меничног законика, банкарства и контоарских послова.

По уредби о пензионом фонду банчиних чиновника, сваки је банчин чиновник дужан улагати у пензиони фонд на име редовног улога 5% од плате.

Понуде ваља поднети управи Народне Банке најдаље до 20. јула (1. августа по рим.) о. г.

Бр. 6584. У Београду 1. јула 1891. 1—3

УПРАВА НАРОДНЕ БАНКЕ.

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.